

PROFIT

**VYSKÚŠAJTE
SI PRÁCU SNOV**
POĽSKÝ STARTUP UMOŽŇUJE
BYŤ JEDEN DEŇ KÝMKOĽVEK

INŠPIRUJTE SA

12. novembra 2014, cena 1,70 EUR
www.eprofit.sk

23

ZABUDNUTÝ KÚT EURÓPY

V ALBÁNSKU NÁJDETE TO,
ČO INDE V EURÓPE NIE JE

FIRMA NAMIESTO BOHATSTVA

PRÍBEH O TOM, AKO PÄŤ
SÚRODENCOV JEDNU
FIRMU ZDEDILO

Z KANCELÁRIE ROVNO NA PÓDIÁ

CEZ DEŇ JE MANAŽÉRKA,
V NOCI SPIEVA DŽEZ. SLOVENKA,
KTORÁ OČARILA AJ V USA

Tvorivé

SPOLUŽITIE

Atelier Fenixglass je akoby utopený v sympatickom bratislavskom sídlisku. Tvoria v ňom dvaja výtvarníci, ktorí majú k sebe tak blízko, ako sa len dá. Mama Ingrid Zámečníková a syn Achilleas Sdoukos.

Text a Foto: Eduard Žitňanský

Žánrovo sú síce odlišní, ale dokážu spolu existovať „Niekedy je spolupráca prínosná, inokedy je to, ako sa hovorí, na knap'. Naučili sme sa s tým žiť a fungovať,“ hovorí Achilleas. To, že sa stal výtvarníkom, je najmä vplyv mamy, lebo ako hocijaké iné dieťa nevedel, čo chce robiť. Ale postupne sa to vyprofilovalo na strednej škole úžitkového priemyslu a vysokej škole výtvarných umení.

Mama sa dostala k umeniu podobne. „Ešte na základnej škole odkázala učiteľka mojej mame, aby ma zapísala na ľudovú školu umenia, kam som potom dochádzala sedem rokov. Plynule som pokračovala až po vysokú školu výtvarných umení,“ spomína I. Zámečníková.

Význam umeleckého vzdelania sa niekedy podceňuje, mnohí hovoria, že talent školu nepotrebuje. „Škola mi určite dala dosť. Veľa si však musí človek oddrieť sám,“ hovorí Achilleas. I. Zámečníková na svojich učiteľov spomína len v tom najlepšom. „Mala som šťastie na profesorov, Albín Brunovský a Rudolf Fila mi dali maximum. Obaja boli ľudia, ktorých len tak nestret-

nete. Boli prísni, ale veľmi láskaví, v ateliéri vládla taká atmosféra, že sme neradi zo školy odchádzali, škola bola náš druhý domov.“

CESTY MYŠLIENKY. Odpoveď na otázku, čo predchádza tomu, že výtvarník prenesie myšlienku na plátno alebo do skla, nie je ani trochu jednoduchá. Tvorba je občas záhadný proces. „Niekedy mám jasnú predstavu, niekedy pracujem intuitívne. Ak robím zákazku a mám zadanie, tak k nemu cieľim. Keď mám voľnú ruku, tak sa dám unášať,“ opisuje skúsenosť Achilleas.

Na zákazku robí celkom rád. Tak vznikajú najmä veci, ktoré sa dajú pomenovať ako interiérový dizajn, najčastejšie je to úžitkové sklo, predelové steny. Občas vytvára ceny na rôzne podujatia, dekoračné predmety. Mama to má ťažšie. Obrazy sa na zákazku takmer nemaľujú. Výnimkou je možno knižná ilustrácia. „Nedávno som ilustrovala knihu Orfeus a Euridika, tam bola téma jasná. Voľná tvorba je fajn, ale obrazy sa predávajú ťažko, uplatňujú sa najčastejšie na výstavách. Ani neviem, či sa dnes dá predávať cez galérie, trh s obrazmi je dosť mizerný. Okruh záujemcov je úzky, najčastejšie sú to ľudia,

ktorí nás poznajú alebo už nejaké dielo kúpili," vysvetľuje I. Zámečníková.

So sklom je to veľmi podobné, na Slovensku je klientela úzka. Sklu sa viac darí v škandinávskych krajinách, niekedy sa záujemcovia ozvú, keď vidia dielo na výstave.

ŤAŽKÉ TÉMY. Výtvarníci sú si navzájom konkurencia. Nie je to však boj ako v biznise. „Ja síce dianie na scéne sledujem, ale nevnášam sa do práce kolegov, mám svoje koľaje, snažím sa posúvať. Ak ma niečo v poslednom čase zaujalo, boli to interiérové veci,“ hovorí Achilleas.

V umeleckej obci nevládne mier, umenie je presýtené ťažkými témami. „Chýba mi estetika krásy. Vrátim sa do starého Grécka, kde vyznávali krásnu dušu v zdravom tele. Gréci vyhľadávali krásno, teraz sa zobrazuje všetko, čo je negatívne. Otázka je, že načo. Zlé správy sa na verejnosť sypú zo všetkých strán, ani umenie nie je výnimkou. Ľudská prirodzenosť je v tom, že hľadá niečo, čo má povznášať, obohacovať a dať krajší rozmer života. Umenie v živote človeka je dôležité, len neviem, či ho teraz niekto vníma,“ zhŕňa svoje pocity I. Zámečníková.

Problém je možno aj v tom, že laik sa len ťažko zorientuje, bez výtvarného vzdelania nedokáže rozoznať umenie od gýča. „Je to ako v hudbe, muzikant počuje falošné tóny, laik ich nezaznamená. Tak je to aj vo výtvarnom umení. Človek musí mať veľa napozieraného, veľa naštudovaného. Nedá sa to vysvetliť, jednoducho výtvarník vidí, že na obraze alebo soche niečo nehrá. Gýče sú páčivé, vtierajú sa. Celkom iné sú diela naivistov, inšitné umenie mám napríklad veľmi rada. Mnohí z týchto maliarov sú veľmi vzdelaní, v čase internetu môžu získať poznatky, ku ktorým sa predtým nemohli dopracovať, na internete sú otvorené virtuálne knižnice,“ hovorí I. Zámečníková. Veľa poučenia nenachádza človek ani vo verejnom priestore. Namiesto kvalitného umenia útočí zo všetkých strán reklama. „Kedysi sa v rozpočtoch verejných stavieb počítalo aj s umením, dnes to tak

ACHILLEAS SDOUKOS

29

Od detstva je neustále na cestách medzi strednou Európou a Balkánom, keďže jeho mama je Slovenka a otec Grék. Inšpiruje sa antickou mytológiou a prírodou, rád prepája sklo s kameňom, drevom a inými materiálmi. Fascinuje ho vnútorný život skla, priehľady a svetelné lomy. Študoval na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave, najskôr v ateliéri sklárskeho výtvarníctva u Viktora Oravca, potom sochu a inštaláciu u Jána Hoffstädtera. Jeho učiteľom bol aj Peter Strassner.

INGRID ZÁMEČNÍKOVÁ

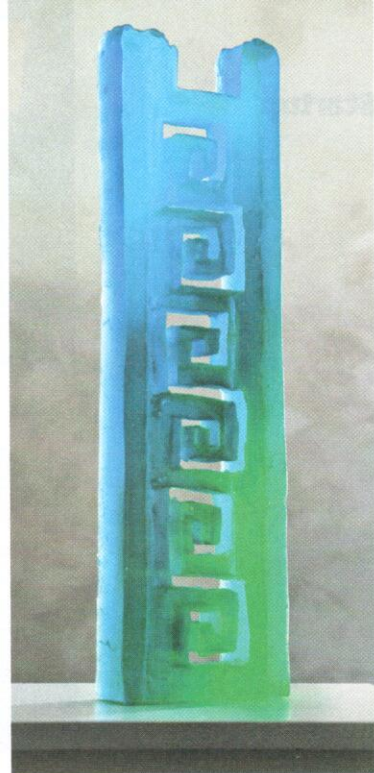
56

Študovala na Strednej škole umeleckého priemyslu u Rudolfa Filu a na Vysokej škole výtvarných umení v ateliéri Albína Brunovského. V rokoch 1985 - 1992 žila v Grécku. Jej maľby a grafiky k divákovi vstupujú z imaginatívneho sveta, ktorý je krehký a nehluchý, chvejivo presvetlený zvnútra. Spôsob jej uchopenia výtvarných podnetov sa nerozpadáva na grafický a maliarsky. Je tam spájajúca bytostná lyrickosť, ktorá obdarúva obe výtvarné formy mäkkosťou a láskavosťou - bez nároku na uprednostňovanie jednej z nich.

nie je. K zákazkám sa treba predierať, nie je to ani trocha jednoduché,“ pripomína Achilleas. Objednávok je málo, lebo kto už kúpi obraz alebo plastiku, keď si náklady nemôže odpočítať z daní. Veľa sa o tom hovorilo, ale zatiaľ sa nič nedeje. Pritom nejde primárne o príjmy pre výtvarníkov, ale - a to najmä - o kultivovanie verejného priestoru.

RÔZNE OSUDY. Pred časom bola v ateliéri aj škola. „Dnes už dávam len individuálne hodiny. Nestíham viac a navyše nie som učiteľský typ. Na to musí mať človek povahu, mňa učenie veľmi vyčerpávalo,“ vysvetľuje I. Zámečníková.

Umelcov vníma verejnosť, najmä podľa príkladov z histórie, ako nešťastné bytosti, často s tragickými osudmi. „V dejinách umenia nájdeme rôzne osudy, boli umelci, ktorí celý život mali objednávky, neustále pracovali, boli úspešní. Pravdepodobne je v ľudskej prirodzenosti, že viac lákajú komplikované príbehy. Asi sa lepšie rozpráva o tých, ktorí mali ťažší život, je to literárne lepšia téma,“ hovorí I. Zámečníková.

UMENIE V ŽIVOTE
ČLOVEKA JE
DÔLEŽITÉ, LEN
NEVIEM, ČI HO
TERAZ NIEKTO
VNÍMA

